

Diplomová práce

Anna Šmilauerová: TV Sitcom Friends. Analysis of Character Humor Strategies Based on the Violation of Grice's Conversational Maxims, Praha, PEDF UK, 2012, 100s.

Posudek vedoucí práce

Předkládaná magisterská diplomová práce Anny Šmilauerové (odevzdaná v tištěné i elektronické podobě) se zabývá poměrně náročným, komplexním a částečně mezioborovým tématem vzniku humoru na základě porušování maxim Griceova Kooperativního principu. Pro účely analýzy si autorka zvolila žánr soudobé populární kultury. Konkrétně jde o korpus lichých epizod současného úspěšného amerického sitcomu *Friends*.

Práce se skládá celkem z pěti kapitol. Po stručném úvodu se autorka v teoretické části věnuje vymezení humoru, dále nastiňuje tři klíčové koncepce humoru, přičemž každá vykládá jeho vznik z jiných pozic. Další oddíl teoretické části autorka zasvěcuje jednak analýze Kooperativního principu, rozboru jeho čtyř maxim i různých způsobů jejich porušování, jednak ovšem i představení studií, které na Griceovu teorii následně navázaly a zaujaly k ní poměrně kritické stanovisko. Po teoretickém oddílu autorka přináší portrét samotného primárního zdroje. Zvolený sitcom zasazuje do příslušného dobového kontextu a přináší stručnou charakteristiku jeho klíčových postav. Z nich pak pro účely práce vybírá pouze dvě výrazné postavy, a sice Phoebe a Chandlera, jejichž repliky pak v empirické části analyzuje. Přibližně polovinu celé studie pak tvoří analýza relevantních pasáží díla a jejich interpretace ve světle porušování Griceových maxim jakožto zdroje humoru. Autorka k tomuto účelu náležitě předkládá svoji metodiku práce. Identifikaci humorných pasáží opírá o autorský záměr (prefabrikovaný smích). Přehlednosti práce prospívá, že oběma zvoleným postavám věnuje prostor zvlášť. V této souvislosti si zvláštní pozornost zaslouží též barevné přehledné grafy, v nichž autorka pregnantně konfrontuje svá zjištění pro obě analyzované postavy. Svě poznatky a zjištění v hutné podobě pak shrnuje a zobecňuje v závěru studie. K práci je připojen též úctyhodný soupis reprezentativní a recentní odborné literatury, jakož i příslušné CD.

Studie Anny Šmilauerové sleduje vlastně dvě klíčové linie, které se protnou. Jednou z nich je analýza epizod samotnými autory sitcomu zamýšlených jakožto humorných ve světle porušování Griceových maxim, tedy jednoho z klíčových témat pragmatiky. Druhou linií je pak modelování postav současného úspěšného žánru populární kultury. Autorka se snaží ukázat, že každá postava má svůj jedinečný rukopis humoru, který se odvíjí primárně od porušování jedné dominantní maximy, i když si je vědoma toho, že humor může vznikat i z jiných příčin. Nadto autorka ukazuje, že se postavy samy v průběhu epizod vyvíjejí a sleduje vliv jejich vývoje na možné proměny jejich způsobu vytváření humoru.

Kromě těchto poznatků lze v autorčině studii objevit i celou řadu dalších vrstev, například kritické stanovisko k samotné teorii Kooperativního principu, zejména k mezím v jeho uplatnění pro konkrétní, minuciózní lingvistickou analýzu, poukaz na jistou jeho formulační vágnost, atp. Lze jen kvitovat, že tam, kde autorka u Grice nenachází uspokojivé řešení, hledá u jiných badatelů zaštitění přílehlavější (např. výklad vzniku ironie řeší poukazem na studii autorů Sperber, Wilson). Autorka též náležitě připomíná, že vnímání humoru je do značné míry subjektivní a bývá ovlivněno četnými faktory, včetně kulturního zázemí, vzdělání, věku, atp. O šíři autorčina záběru svědčí též např. i její schopnost při výkladu sledovat paralely s tradicí absurdního dramatu.

Práce je formálně odvedena na patřičné úrovni. Je třeba uvést, že autorčin styl je odborně i formulačně na patřičné výši, přitom je velmi čtivý a zároveň dosti živý, což může být též ovlivněno zkoumaným materiálem. Drobná formální nedopatření jsou spíše vzácností (ojedinělé překlepy – s. 12, 78), nedostatečná editace (s. 45, s. 94, the two – what I saw...), nekonzistentní ISBN, s. 100), aj.

Práce Anny Šmilauerové, prozrazující autorčino ryzí zaujetí zvolenou problematikou, nepochybně představuje originální, samostatný a zajímavý počín, který obohacuje naše poznatky o humoru, o sitcomu, o spojitosti mezi charakterem postavy a jejím osobitým rukopisem humoru, o koktejlu postav sitcomu vydělujících se svébytným druhem humoru i o proměnách vnímání a produkce humoru v závislosti na různých faktorech.

Práci tímto doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím jako **výbornou. Studie by mohla být v rozšířené podobě předložena též jako práce rigorózní.**

Květen 2012

PhDr. Renata Pípalová, CSc.
KAJL PEDF UK